KÜRESEL TOPARLANMA İÇİN YOL UZUN MU?

Türkiye'nin de içinde olduğu 18 ülkeden bin 578 CFO ile görüşülerek yapılan araştırmaya göre şirketlerin yatırım yapma iştahı azaldı. Kriz stratejileri şirketlerde uygulanmaya ve etkisini pozitif yönlü göstermeye başlamış olsa da pandeminin ağır darbesi iyileşme yolunun uzun olacağını açıkça gösteriyor.

Avrupa CFO araştırmasına göre kriz stratejileri şirketlerde uygulanmaya ve etkisini pozitif yönlü göstermeye başlamış olsa da pandeminin ağır darbesi iyileşme yolunun uzun olacağını açıkça gösteriyor.

Dünyanın en önemli muhasebe, denetim, vergi ve yönetim danışmanlığı hizmeti sunan firmalarından olan Deloitte'nin "Avrupa CFO Sonbahar 2020" çalışması Eylül ayında Türkiye'den 63 CFO'nun katılımıyla gerçekleştirildi. Araştırmanın geneli ise 18 ülkeden bin 578 CFO'dan elde edilen yanıtları içeriyor. Çalışma, Avrupa bölgesinde farklı sektörlerden üst düzey finans yöneticilerine e-postayla anketi (yerel dillere çevrilen) doldurmaya davet edildikleri çevrimiçi panel yöntemiyle gerçekleştirildi. 18 ülkede gerçekleştirilen çalışma, tüm ülkeleri kapsayan genel bir görüş ve bunun yanında spesifik ülke verilerinin değerlendirmesini sunmak üzere tasarlandı. Çalışmaya Türkiye yanında Rusya, İsviçre, Danimarka, İngiltere, İsveç, Almanya, İspanya, Norveç, Portekiz, İtalya, Avusturya, Polonya, İzlanda, Hollanda, Yunanistan, Lüksemburg ve İrlanda da katıldı.

Ankete aile şirketleri, halka açık şirketler, özel sermaye şirketleri gibi çeşitli sermaye yapısına sahip ve yirmiye yakın farklı sektörden şirketin CFO'ları katılarak görüşlerini paylaştı. Bu araştırmaya sektör çeşitliliğinin sağlamış olduğu avantaj ise pandemi döneminde tüm dünyada durma noktasına gelen ekonomi ile göstergelerin dibi işaret etmesinin ardından hayatımıza giren K tipi toparlanmaya iyi bir örnek oluşturması…

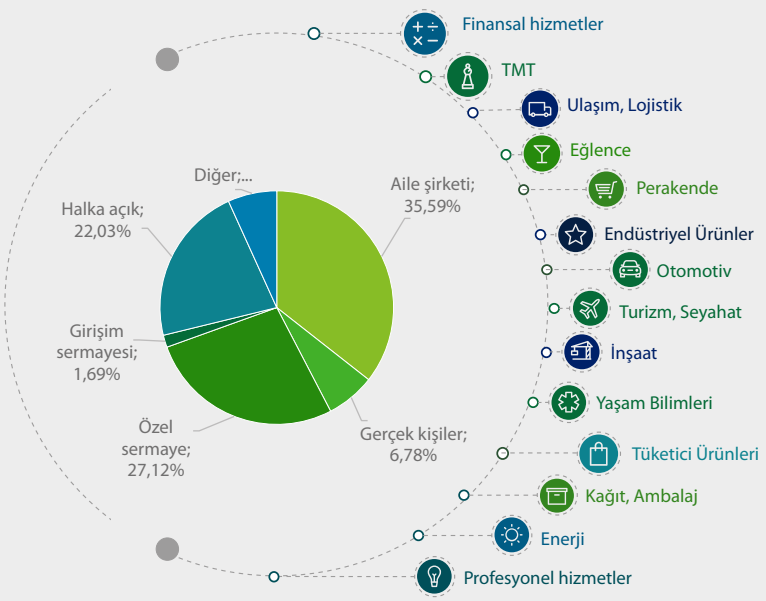
CFO'ların görüşleri de destekliyor ki bu süreç içerisinde ve sonrasında bazı sektörler ekonomik toparlanmayı gerçekleştirip durumu lehlerine çevirirken, diğerleri için toparlanma süreci daha uzun olacak.

Türkiye'deki CFO'lar iyimser bir tablo çiziyor

Türkiye'de CFO'lar Haziran'dan bu yana yaşanan değişimleri göz önünde bulundurduklarında finansal gelecekleri ile ilgili daha iyimser bir tablo çizmekteler. Araştırmaya diğer ülkelerden katılan CFO'lar da Türkiye'dekilerle hemen hemen aynı izlenime sahipler. Katılımcıların yüzde elliye yakını iyimserken, geri kalan yüzde ellinin çoğunluğunu ise durumun aynı devam edeceğini düşünenler oluşturuyor.

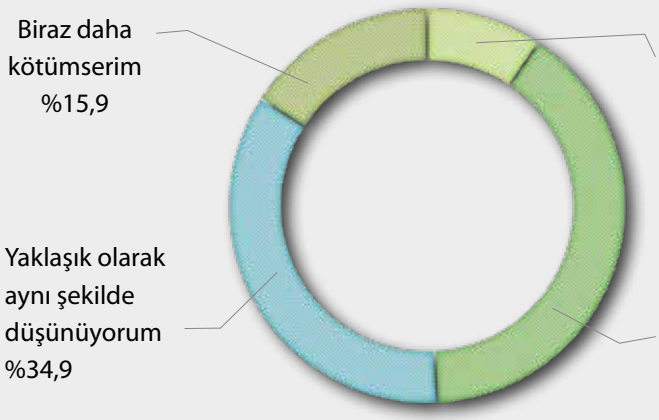

Şirketlerin Mülkiyet Türleri ve Dahil Oldukları Sektörler

Üç Ay Öncesiyle Kıyaslandığında, Şirketinizin Finansal Geleceği Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?

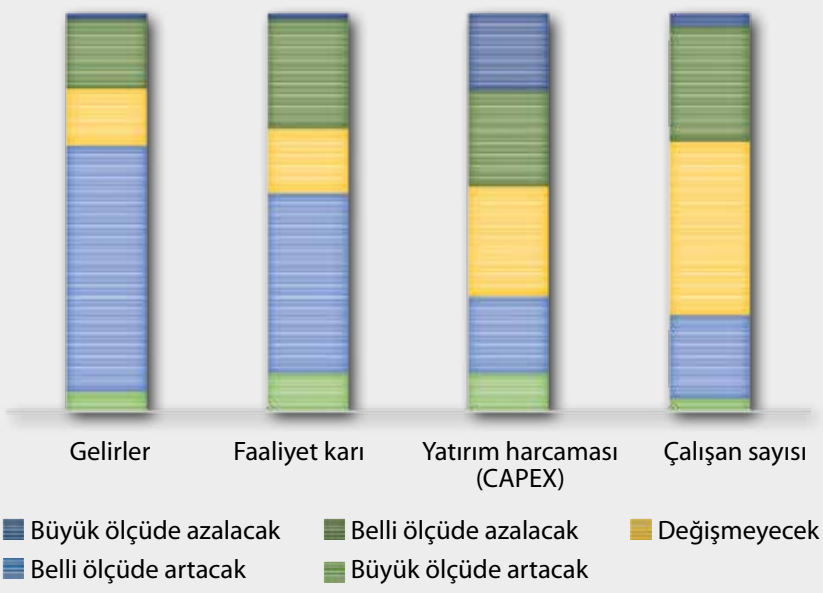
Türkiye'de CFO'ların yüzde 67'si şirket gelirlerinde önümüzdeki bir yıllık süreçte artış yaşanacağı yönünde görüş bildiriyor. Pozitif yönde çizilen bu tablo gösteriyor ki şirketler artık krizi yönetmeye daha hazır ve önceki dönemlere kıyasla gelecek stratejileri daha net.

Faaliyet karı konusuna ise daha temkinli yaklaşan CFO'ların yüzde 55'i bu konuda bir artış beklerken, azalacağı yönünde görüş bildirenler ise yüzde 30'ları buluyor.

Kriz dönemlerinde doğru alanlara yapılacak yatırımların esasında orta ve uzun vadede avantaj sağlayacağı düşünülür fakat içerisinde bulunduğumuz pandemi dönemi bazı sektörler için maalesef avantaj sağlaması söz konusu olmuyor. Genel tablo gösteriyor ki bu dönemde şirketlerin yatırım harcaması yapma iştahı azalıyor. Avrupa'da ise sonuçlar yatırımlarını artırmak isteyenlerin ve azaltmayı düşünenlerin yüzde 30'lar seviyelerinde olduğunu gösteriyor.

Ayrıca sonuçlar Avrupa ve Türkiye'de istihdam konusunda bir durağanlığın yaşanacağını gösteriyor. Özellikle seyahat, konaklama ve eğlence gibi sektörleri etkileyen pandemi sebebiyle önümüzdeki dönemde de çalışan sayısında azalışlar olacağı bekleniyor.

12 Ay İçinde Şirketinizle İlgili Metrikler Nasıl Değişecek?

En büyük sıkıntı inşaat sektöründe yaşanıyor

Türkiye'de CFO'ların yüzde 17.2'si şu an gelir yaratma düzeylerinin kriz öncesi seviyeyle aynı düzeyde veya üzerinde olduğunu belirtirken, 2020 sonuna kadar toparlanmayı bekleyenlerin oranı yüzde 13.8.

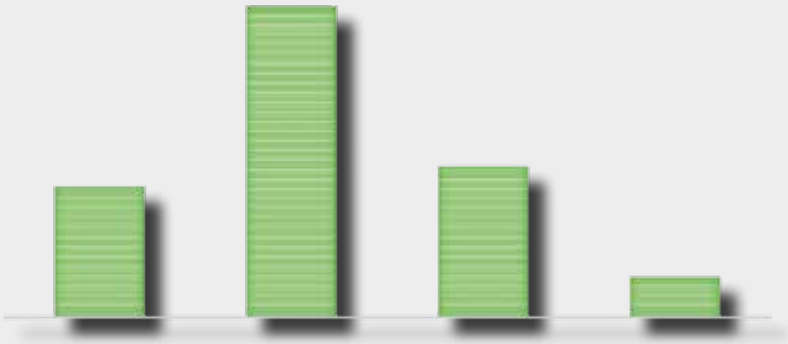
2021'in ikinci çeyreğinin sonuna kadar gelir yaratma düzeylerinin kriz öncesi düzeye döneceğini düşünenler yüzde 15.2 iken büyük çoğunluğu (Yüzde 53.5) 2021 2. çeyrek sonrası ve daha ilerisini düşünenler oluşturuyor.

Anket sonucuna göre sektör düzeyinde, CFO'ların iyileşme konusunda en olumsuz olduğu konu inşaat ve profesyonel hizmetler olarak karşımıza çıkıyor ve bu sektörlerin katılımcıları en erken 2021'in

ikinci yarısında kriz öncesi seviyeye dönmeyi bekliyorlar. Perakende, finansal hizmetler ve endüstriyel ürünler ve hizmetler sektörleri de ağırlıklı olarak iyileşme için gözlerini 2021'in sonrasına dikmiş durumdalar.

Genel olarak sektörlerde iyimser bir hava hakim olmaya başlasa da beklentilerin uzun vadede gerçekleşeceği görüşü hakim. Kriz stratejileri şirketlerde uygulanmaya ve etkisini pozitif yönlü göstermeye başlamış olsa da pandeminin ağır darbesi iyileşme yolunun uzun olacağını açıkça gösteriyor.

Şirketinizin Karşılaştığı Dış Finansal ve Ekonomik Belirsizliklerin Ne Seviyede Olduğunu Düşünmektesiniz?

Finansal ve ekonomik belirsizlik yüksek

Türkiye'de CFO'ların son dönemlerde en çok şikayet ettikleri konuların başında hiç şüphe yok ki finansal ve ekonomik piyasalara hakim olan belirsizlik havası geliyor. Araştırmanın çıktılarına göre CFO'ların yüzde yetmişi geleceğin neler getireceğini kestiremiyor ve belirsizliklerin oldukça fazla olduğunu düşünüyor.

CFO'lar ekonomik toparlanmanın gücünün ülkeler ve sektörler arasında farklılıklar gösterdiğini düşünse de belirsizlik herkesin gündeminde.

2019'da ABD ile Çin arasında yaşanan ve tüm dünyayı etkileyen ticaret savaşları, Brexit, jeopolitik gerilimler ve şimdi de Covid-19 pandemisi ekonomide durgunluk endişelerini ve buna bağlı olarak belirsizlik seviyesinde artışa sebep oluyor. Pandemiye karşı aşının geliştirilmesi ise herkes için belirsizliğin sonu olarak görülüyor.

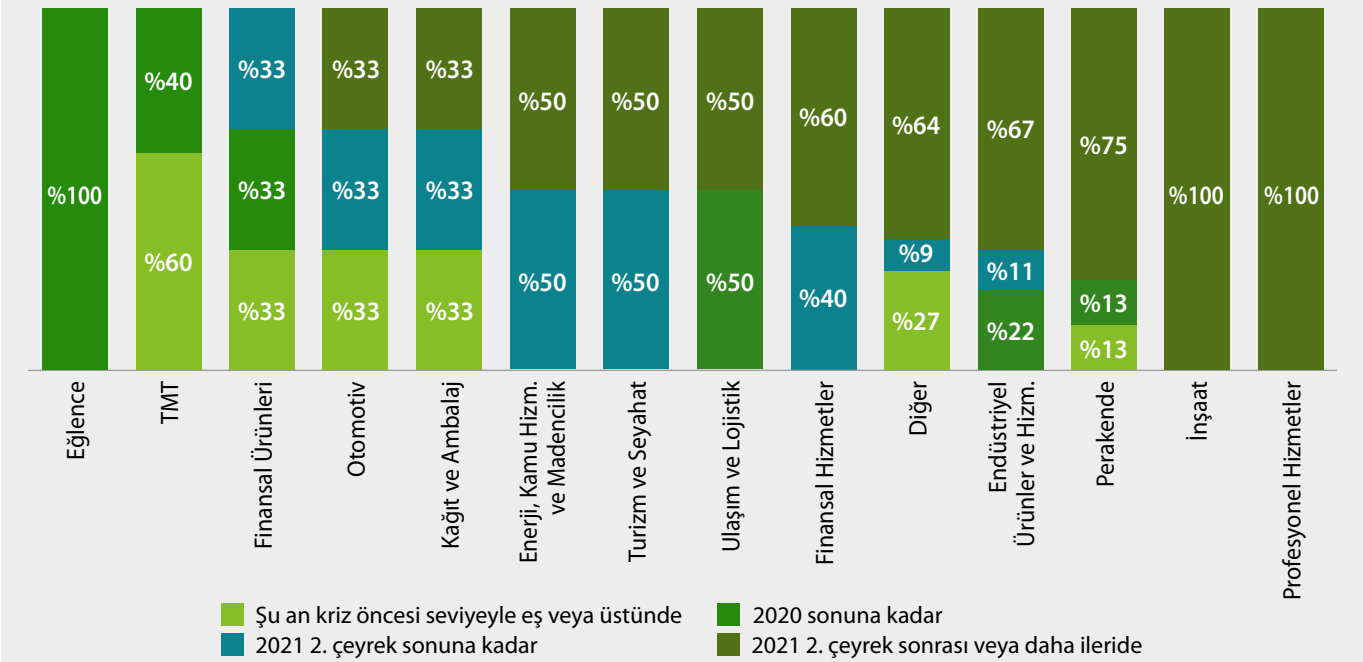
Türkiye'deki CFO'lar en çok neleri riskli görüyor?

Türkiye'de CFO'ların en riskli bulduğu konuların ilk sıralarında ve yüzde 50'nin üzerindeki oranlarıyla; kur dalgalanmaları, ekonomik görünüm/büyüme, jeopolitik riskler ve iç/dış talebin azalması geliyor. Pandeminin sebep olduğu talep azalışı ve beraberinde gelen üretimdeki daralma, döviz bazlı maliyet artışları bunun yanında pandemi kısıtlamaları ile hizmet sektörleri aktivitelerinin sınırlanması da eklenince aslında bu risklerin bu denli yüksek oranda olması şaşırtıcı görünmüyor.

Ankete katılan diğer ülkeler içinde öne çıkan risklere bakıldığında ekonomik görünüm/büyüme, jeopolitik riskler ve talep azalışı konularında ortak paydada buluştukları görülüyor.

Ekonomik belirsizlikler kaynaklı olarak

Sektörünüz İçin Kriz Öncesi Gelir Yaratma Düzeyine Ne Zaman Dönüleceğini Ön Görüyorsunuz?

CFO'lar aslında defansif bir strateji belirlemekten yana görünüyor ve bu sebeple ilk sırada maliyetlerin kontrolü ve azaltılması yer alıyor. Nakit akışının artırılması yönünde alınacak aksiyonlar ise ikinci sırada geliyor. Bunun ardından gelen faaliyet harcamalarının azaltılması yine CFO'ların defanstan yana olduğunun kanıtı olurken, ancak dördüncü ve beşinci sıralarda daha cesur stratejiler belirlemek adına organik büyüme ve yeni pazarlarda büyüme geliyor.

Araştırmaya katılan diğer ülkelerde de maliyet azaltımı ve nakit akışının artırılması ilk beş içerisinde yer alırken farklı olarak Avrupa'daki CFO'lar dijitalleşmenin stratejilerinde önemli bir faktör olduğunu vurguluyor.

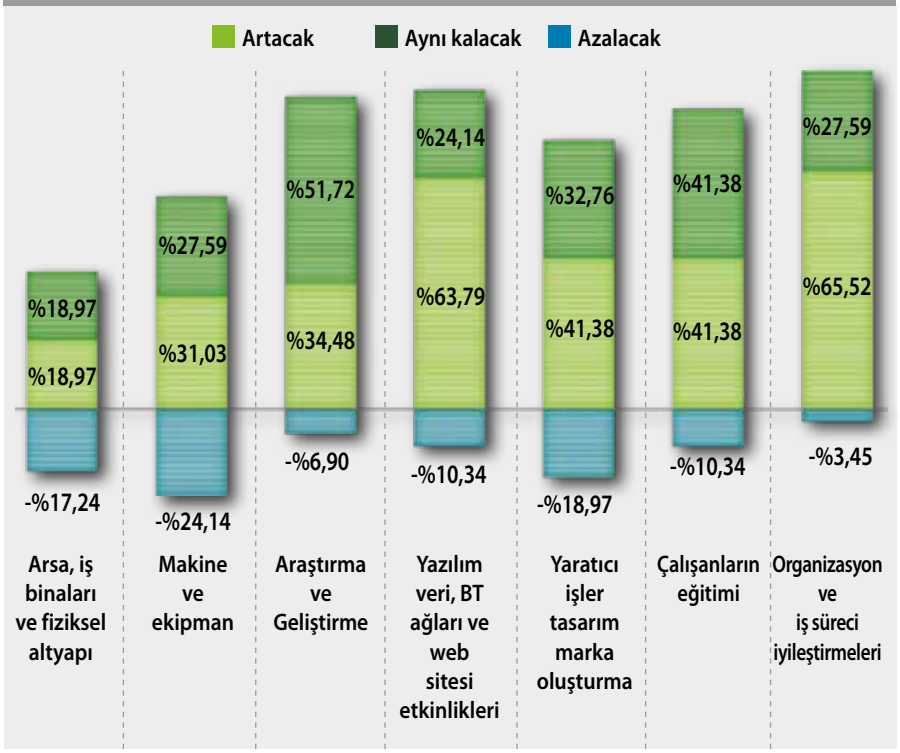
Genel olarak CFO'ların yatırım iştahı düşük olsa da pandemi şartlarına uyum sağlamak ve varlıklarını sürdürmek için öncelik verdikleri yatırım alanları Ar-Ge ve BT ağları, yazılım gibi dijitalleşme temelli alanlar olarak öne çıkarken maddi varlıklara (arsa, iş binaları ve fiziksel alt yapı) yapılan yatırımlar oldukça geride kalıyor. Yeni koşullara hızlı bir şekilde adapte olmanın kesinlikle fark yaratacağını düşünen CFO'lar zorlayıcı pandemi koşullarında organizasyon ve iş süreci iyileştirmelerinin de öneminin farkındalığıyla hareket ediyor.

"CFO'lar geleceğe yatırım yapmalı"

Bu arada Deloitte Türkiye Denetim Hizmetleri Lideri Ali Çiçekli'nin araştırma ile ilgili görüşleri şöyle: "Türkiye olarak bizim de bir parçası olduğumuz bu araştırma, CFO'ların istihdam ve yatırım eğilimleri, kritik iş riskleri ve stratejik önceliklere ilişkin görüşleri ve başarı için hayati olduğunu düşündükleri faktörlere genel bir bakış sağlamaktadır. Bu çalışma, çeşitli sektörlerden farklı sermaye yapısına sahip şirketlerin katılımı ve CFO'ların ayrıcalıklı bakış açısı ile ekonomik ortama dair bir değerlendirme ve bu ortamda izledikleri yola dair içgörüler sunmaktadır.

Araştırmamızın Sonbahar 2020 versiyonu, Covid-19 salgınının etkilerine odaklanıyor ve özellikle CFO'ların mevcut beklentileri ve istihdam planları ile şirketlerinin öncelik verdiği yatırım alanları hakkında bilgiler veriyor. Pandeminin tüm iş hayatını yeniden şekillendirdiği bu dönemde, bazı sektörlerin hızla toparlandığı görülürken, diğerlerinin daha uzun ve kısmen belirsiz bir rotada ilerleyeceği görüşü hakim oluyor. Kesin olan şu ki önümüzdeki dönemde CFO'ların değişimi kucaklaması, hedeflerini yeniden değerlendirmesi ve geleceğe yatırım yapması gerekecek."

12 Ay İçinde ve Covid-19 Salgınından Önceki Duruma Kıyasla Şirketinizin Yatırımları Aşağıdaki Alanlarda Nasıl Değişecek?

Gelecek 12 Ay İçinde Aşağıdaki Faktörlerden Hangileri Şirketiniz Açısından Önemli Ölçüde Risk Teşkil Edecek?

